A Guide to the Layout of a Talmud Page

[6] EIN MISH-PAT, NER

MITZVAH: (Heb., 'Well of Justice, Lamp of Commandment') Two indices compiled by R' Yehoshua Boaz in the sixteenth century. These provide references to major Jewish law codes that report authoritative rulings on topics covered in the Mishnah and Gemara. External works referenced in this way include Rambam's (12th c., Spain and Egypt) Mishneh Torah (Heb., Repition of the Law'), the Shulkhan Arukh (Heb., 'Set Table') of R' Yosef b. Ephraim Caro 16th c., Israel), the Arba'ah Turim (Heb., 'Four Rows') of R' Ya'akov b. Asher (14th c. Spain), and the Sefer Mitzvot Gadol

[9] OTHER COMMEN-TARIES:

(Heb., 'Great

Book of Com-

mandments'

of R' Moshe

b. Ya'akov of

France).

Coucy (13th c,

Various other commentaries appear in the margins of a printed page of Talmud. None of these minor works cover the entire Talmud,

PAGE TRACTATE NAME CHAPTER NUMBER CHAPTER NAME

[4] **TOSAFOT:** The Tosafot (Heb., 'additions') are medieval commentaries on the text of the Talmud composed mainly in the twelfth and

thirteenth centuries. The Tosafot are not the product of a single author or school of commentators, but are rather the work of a variety of talscholars mudic living mainly in France, Germany, and Spain. While Rashi's comments focus on the plain meaning of the text, the tosafists tend to concentrate on analysis of difficult passages, exploring issues, contradictions, and problems raised by the text of the Gemara. Often the Tosafot approach a subject using the logic and style of inquiry of the Occa-Gemara. **Tosefot** sionally address an interpretation explaination fered by Rashi to examine it more thoroughly or to present an alternative approach to the subject. On a printed Talmud page, the comments of the Tosefot are set in a semi-cur[3] RASHI: Rashi (an acronym for R' Shlomo Yitzchaki) was an eleventh century scholar active in France. Rashi

compiled the first

complete commentary on the Talmud. His commentary focuses on helping students understand plain meaning of the text. Both the Mishnah and Gemara are written in a brief, terse style, without the use of punctuation or vowel markings. Rashi's comments are therefore directed toward helping readers work their way through the text and understand its basic form and content. Rashi also offers explanations of unusual or rare vocabulary and concepts and occasionally dicates preferred readings in cases where manuscripts differ. Rashi's commentary is always set in a semi-cursive typeface called 'Rashi script,' is positioned on the gutter side of a printed page of Talmud.

[5] MESORET HASHAS:

(Heb., 'Transmission of the Six Orders') An index compiled by R' Yehoshua Boaz (16th c. Italy), later expanded by R' Yesheyahu Berlin (18th c., Germany), Mesoret haShas provides cross references to similar passages elsewhere in the Talmud.

[8] GLOSSES:

Most modern printed Talmud editions include short definitions, comments, emendations, and cross references from a variety of scholars active during the 17th through 19th centuries. Among the most important of these commentaries are those of R' Eliyahu b. Shlomo (the 'Gra,' or 'Gaon of Vilna,' 18th c., Lithuania), the Hagahot haBah (Heb.: 'Commentaries of the Bah') of R' Yoel Sirkes (17th c., Poland), the comments of R' Yeshayahu Berlin (18th c., Germany), and the Gilyon haShas (Heb.: 'Marginalia on the Six Orders') of R' Akiva Eger (19th c., Germany).

[1] MISHNAH: The Mishnah (Heb., 'repetition') is the primary record of the teaching, decisions, and disputes of a group of Jewish religious and judicial scholars, known as *Tannaim*, who were active from about 30 BCE to 200 CE, mostly in the areas now known as Israel and Palestine. Originally transmitted orally, the Mishnah was redacted into its current form and committed to writing around the year 200 CE by R' Yehudah haNasi. The language of the Mishnah is Hebrew. The Mishnah is divided into sixtythree 'tractates,' which are organized into six 'orders' according to their subject matter. [2] **GEMARA:** The Gemara (Aramaic, 'study,') is an analysis of and expansion upon the material presented in the Mishnah. Taken together, the Mishnah and Gemara make up the Talmud. The Gemara records the oral discussions of a group of scholars, known as *Amoraim*, who were active from about 200 to 500 ce, in the areas of present day Iraq, Israel, and Palestine. These discussions often center around statements of the Tannaim and are structured by the anonymous voice of a redactor (or group of redactors) known as the stam (Heb., 'plain' or 'unattributed'). There are two versions of the Gemara. The Yerushalmi (also known as the 'Jerusalem' or 'Palestinian' Talmud) was compiled in what is now northern Israel around 400 ce. The Bavli or Babylonian Talmud was redacted about a hundred years later in the Jewish communities of Mesopotamia. Traditionally the redaction of the Bavli is attributed to R' Ashi and his student Ravina. The Talmud Bavli is the more commonly studied of the two and is considered to be more authoritative when the two offer different legal rulings. The primary language

of the Gemara in both versions is Aramaic, although quoted material in Hebrew is common (mostly from biblical texts or earlier *tannaic* material), and words in Greek, Latin, or other languages occasionally occur. In literary form, the Gemara is a complex combination of legal debate, case law, legend, textual analysis, and philosophical inquiry. Its subject matter covers nearly every imaginable facet of ancient Jewish life, ranging from religious, civil, and criminal law to biblical interpretation to speculation about and investigation of the natural world.

sive typeface known as 'Rashi script,' and they always appear immediately adjacent to the Mishnah and Gemara in the large block of text positioned opposite Rashi's commentary.

so different tractates include different commentaries in this area. Among these are the comments of Rabbenu Chananel (11th c., Tunisia), the *Sefer haMafteah* (Heb., 'Book of the Key') of R' Nissin (11th c., Tunisia), *Tosefot Yeshanim* (Heb.: 'Additions of the Ancients') 13th c. France and Germany), the *Mainz Commentary* compiled by the students of Rabbenu Gershom b. Yehudah (11th c., Germany), the *Tosefot Rid* (Heb.: 'Additions of the Rid) of R' Yesheyahu diTrani (13th c., Italy), and the *Shittah Mequbbetzet* (Heb: 'Gathered Interpretation') of R' Bezalel Ashkenazi (16th c., Egypt and Jerusalem).

A Guide to the Layout of a Talmud Page

עין משפם נר מצוה פרק ספורת כון א מיי' פ"ו מכלכום רולה ושמירת נפם והוציא הלה את ראשו - לא דמיא להיה תחתיו כרים וכסתות אחר לית ליה אימתא · דנפח עליה והוה ליה לאסוקי אדעתיה שמא [1] Mishnah דשלהי כילד הרגל (נפיל כו:) דחין לו לחשוב שישלקו לא ילא: וחייב כד' לכרים - דהוה ליה פושע שורק למקום שבני כלכה מכמג עשין שם: הכרים וישברו הכלים: אי דשכים בשוקה מחי טעמה דחחרים אדם מלויים: מאן דמתני אהא · חייב בארבעה דברים: כל שכן סרו ב מיי פית מסלי [2] Gemara ומים כמית סמנ משן סמנ משון כלי יפ סמי שכ סמיף ל: סיי שכ סמיף ל: סיי של סוש"ע היי מיי של מושלי פירוש ימתיט עד שימלחהו בשוק חוך לבים וחים ספרים דגרםי חי אקמייתא. הנכנס לחטתו של נגר דכיון דחזייה דעייל איבעי ליה דשכיח במחא דכיון שאין רגיל לגאח לעיוני: ככית · בכיתו ולח בשוק: תורה אור 5 [3] Rashi's Commentary בורובי במותר : שמין מה הזיקו של זה יותר על כוקיו של זה ובאותו חוץ מעירו הרבה פעמים ימלחהו אחר לית ליה אימתא דרביה האי אית ליה חוץ לביתו אבל לא שכיח במחא אימתא דרביה רב זביד משמיה דרבא [4] Tosefot סו מושיע הית פיי שפפ סו מושיע הית פיי שפפ ע המיי פיע שם סליד לעין רוכל המחזר בפיירות ים להם מותר משלם מי שהזיק יותר את מתני לה אהא *ומצא פרם לממציא את מכות ת. רשות ליכנס שלא ילך לי: החלי: מועד כתם משלם במותר עצמו מכאן א"ר אליעור בן יעקב "מי בנברא דשכים ולח שכים - אי [5] Mesoret haShas סמג עשין סו סושיע כנומר אם הוא הזיק את התם יותר שיצתה אבן מתחת ידו והוציא הלה את מימ סיי מכ: שכיח פשיטא ליה דקום משהדקו מס: לבן" כמשפט הזה יעשה טי רבנן לא דייקי הזה דמייתי עא י ראשו וקיבלה פמור א"ר יוסי בר חגינא ארוכתך משמע ואי לא שכיח איכ הנהוח [6] Ein Mishpat, Ner פמור מגלות ודויב בארבעה דברים מאן הביח ודאי עול הא משמע: הניא כמ"ד כך משפט ליה לדרשה כדלקמן עב Mitzvah (ח) גםי כלכו של כעל כבים קום אדוכתך משמע - וע"כ בשכיח דמתני לה אהא כ"ש אקמייתא ופאן דמתני שור כחדם - דהחי קרח בשור בחדם עשין ע פושיע ח"מ פי ולאשכים דאי בשכים זה לא היה קורא לה אקמייתא אבל אהא יפמור לגמרי ומם פפור. כיכ כתיב או בן ינח וגו': כתחתון ולא מכת סעיף יג : [7] Torah Or מים פיי פיז מסלכום מקי מתון סלכס ג מת נשין פו מוש"פ ענג מיי פיז מסלכום סיינו מכופר לכל מ'ת כשר כעליון - משפט המחמון משחשי נכנם ברשות דפשיטא דקום ארוכתך ת"ר יפועלים שבאו לתבוע שכרן מבעל משמע : שבי שוורים חמים שחבנו אם בסקינם במועד וקרח קמח בחם רבי עקיבח הבית ונגחן שורו של בעל הבית ונשכן [8] Glosses זה בוה כי מימה דכולה מתניתין הזה דייק בעמר דינא דסליק האי כלבו של בעה"ב ומת פמור(6)אחרים אומרים שחין לריכה היא וייל דלרבי עקיבא קרא מיניה: יכול - חם שחבל באדם עד י מיי פ"ו מסלי מאל מבין ע מום מלכם א סמג מבין ע מום ע ארם סי שעת סעיף א: רשאין פועלין לתבוע שכרן מבעל הבית אלפריך שלא מאמר כיון דאים ליה [9] Other Commentaries יכא כתופד לכל דבריו אפי' לשלם יוחלם השור לניוק חם כן שורו של ה"ד אי כשכיח בפתא פ"ם דאררים אי משלם - ואם מן העלייה זם קנר לום "ואם הקדישו קדוש נשן פושפוש שם ואם קמ"ל דלא אמריען הכי ואפילו לרבי הקדיש כל אמר שוח קמ"ל דלא אמריען הכי ואפילו לרבי של הפירו נענד כל אני דשכיח כבית מ"ם דת"ק לא צריכא בגברא 3 הגהות החבלה יפסיד ב אינו שוה כ הגריא כיוק ואיט ביים הסור: לפוטרו א מארכעה דברים דהכי משמע משפע כיוק ואיט דשכיח ולא שכיח וקרי אבבא ואמר להו (א) תום' ד"ם ישמעאל כמי כ"מ אם כאבד האחד כוקו קדוש קמ"ל דלה המרים ככי הלה כנגד חצי כמותר מכרש"ל אין כר סבר אין עול תא משמע ומ"ם הקדישו כו' ולר"ע חין מכור. נ"ב ורמנ"ם כמב דגם לר"ע שלא יאמרו הבעלים אגבה כל חלי זה יש לי לשלם מק שלם ולא משפם אין יקום אדוכתך משמע תניא כמ"ר אין קום כוקי משלך ואתה תפסיד כוקר שכאכד אדם החובל בחבירו: הני מילי לער אדוכתך משמע דתניא פועל שנכנס לתבוע עה כ למיי פיז מסלי שורי שמשתלם מגופו: לחודיה - משום דלא חסר ביה ורכנן הזה למה לי לפוטרו כו' - מת ע" שבין סו משים וא"ם לרבנן כמשפט למה מ"מ מי מה ספיף 6: שכרו מבעה"ב ונגחו שורו של בעה"ב מכור (וע" כחודיה י מכוס זמו ווכת ביה בהגרא ריש ממונא: אכל רפוי ושכת י דחסר ביה או נשכו כלבו פמור אע"פ שנכנם ברשות פיש ש): ממוכא אימא כי כזק כיכהו ומיחייב: אמאי פמור אלא לאו דקרי אבבא ואמר לי דבלא כמשפט ידעינן דתם באדם ען מ מיי׳ ס"ע שם כל׳ קמ"ל- ימורת: בזרוברי עשל חת -000 כ וע"ם כמג עםין משלם ח"ל דמהיכא תיתי לשלם נ"ש ליה אין וש"ם אין קום ארוכחך משמע: נליון השור - דהיינו חלי נוק: בבן יושם פו פוש"ע ח"מ פי : ספיף וי"ל דכיון דהזה חלטריך למכתב מתני ישני שוורין תמין שחבלו זה את שור - המזיק בב"ד וימן לו מזיק השים תום דים משום דמי השור שהוח חצי מקו לפוטרו מארבע׳ דברים אי לאו כמשפט זין במותר חצי נוק 'שניהן מועדין דרשינן סוה שור בשור ב ובשוה מנה שננח לשוה מאחים ואין במותר נוק שלם 'אחד תם ואחר ככלל מק. מיי ים אלא מה לפוטרו מאם הכבילה שוה כלום קמיירי: הוחלט 4 פיסין דף מכ הכיני שור כמו יקח ולקמן מפרט פינ שם דים השור השור פינים עד בחם משלם במותר נ"ש תם מקיבא הזה דרשיכן הזי כמועד משלם במותר חצי נזק יוכן שני כעניון בהכי מסמברא כמחתון ולח מחי בינייהו: שותפין נינהו - בהמוח ושור:דיק מום אמינא וכו' טפי: לפומדן מארבעהדברים. אנשים שחבלו זה בזה משלמין במותר שור דמשחעני ביה קרא שוינהו רבינו רענאל תימה מכמשפט שור בשור כך משפט נזק שלם "אדם במועד ומועד באדם משלם רחמנה שותפין וקרה משפעי בשום ת"ר פועלין שנכנסר לחבוע שכרן מבעל הבית כו' . מתיא כדלמיל שור באדם שמעינן לים וי"ל דוה במותר נזק שלם אדם בתם ותם באדם דף ט מים: מחחים שננח לשוה מחחים כדחנן אין ללמוד משום דגבי שור לא שייכי במחניחין זהו שור החמור בחום ודם בתם משלם במתר נוק שלם יתם רשמעתא פועל שבא ארבעה דברים דלער ובושת ליכא הלכך הכא דמזיק איט שוה א לתבוע שכרו מבעל תבית ונכנס כלא רשותר ארם משלם במותר חצי נוק *ר' עקיבא לפיל ה. [לקמן מכ:]פרכיוידי ורפוי "ושבח הוי בכלל כזק דכששמוהו מנה טטל את השור: הקדי מר אף חם שחבל באדם משלם במותר של בעל הבית והנוק כמה היה שוה מתחילה וכמה הוא ניזה איכא בינייתו • לרבי ישמעתר סכחמתו של בעל הבית שייינוק שלם: גבו׳ ת"ר °כמשפט הוה יעשה לא קדים ליה לרבי עקיבא קדים: מל כמשפן שוה עכשיו שאם ירלה בעליו לא ירפאהו אלא ימכרהו מיד זיקנה אחר ואפי' אם מת פמור בעל הבית וכל שכן זולתי 8 בשור כך משפט שור פועל ואם אמר לו בעל הבית הכנם ונכנם שור תם משלם חצי נוק במצא כשמשלם לו יכול לקטת שור באדם מה ודעוק בעל הבית דדיב ש בשלו אבל אדם על כרחך לריך נזק ומועד נזק שלם ר' ומועד נוק שלם אף שור באדם תם מש ואם הוא בעל הבית שהוא פעטים מפרי עקיבא אומר כמשפם הזה כתחתון ולא כעליון יכול משלם מן העלייה בלרפאות עלמו ושבת נמי איכא: פַרור חמינה לער לחודיה ים בשום פעמים שינו מצוי ת"ל יעשה לו מנופו משלם ואינו משלם מן העלייה ורבנן זה למה לי בשוק מעמים אינו מציי כשוק וכא ועמר בשער וקראי לבעל הבי ת השיבו ואמר לו אין ונכנס החוק ממור בעל הבית שלא היה לו ספרים דנרסי לער "ובושת לפומרו מארבעה דברים ורבי עקיבא לפומרו מארבעה דברים מנא ליה אבל רפוי ושבת לא וא"ת מקיכא וימה כ נפקא ליה "מאיש כי יתן מום בעמיתו "איש בעמיתו ולא שור בעמיתו 🤾 חיתי דליתב ליה אי "מק"ו דאדם שאין ורבנן אי מההיא הוה אמינא צער לחדרה אבל ריפוי ושבת אימא ליתוב להיכנם דאין לאו משמע משלם כופר מה לאדם שמשלם עול אלא קום ארוכתיך ליה קמ"ל: כותני שור שוה מנה שנגח שור שוה מאתים ואין הנבילה יפה לער וישל דלא שייך ביה פירכא דמאי ם שם ע ותנים חבי דכמיב באדם שמשלם רפוי ושבם א) פיסא התניא פידל אין אלא גלוי מילחא בעלמא שכל זה שגכנם לחבוע שברו אין אלא גלוי מילחא בעלמא שכל זה מבעל הבית ונגדע שרוי כלום נומל את השור: גבן מתניתין מני רבי עקיבא היא דתניא יושם השור בב"ד דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר הוחלם השור במאי קמיפלגי ר' של בעל הבית או נשבו כלבו של כעל . חבית חשיב כזק וכזק מליכו בהדיה בקרה [ניתו וו. נו.] ישמעאל סבר *בעל חוב הוא חוזי הוא דמסיק ליה ור' עקיבא סבר "שותפי שהשור משלם: משפ ל נינהו וקמיפלני בהאי קרא "ומכרו את השור החי וחצו את כספו ר' ישמעאל ומת פפור אף על פי שנכנס ברשות ברשות אמאי פטור אלא לאו כנון הקדישו ניוק איכא ביניים סבר לבי דינא קמוהר הדמנא ור"ע סבר לניוק ומויק מוהר להו הדמנא מאי ה"מ למימר דלמר בינייהו הקדישו ניוק איכא בינייהו בעא מיניה רבא מר"נ מכרו מויק לר' ישמעאל דקרא מבכא ואסר ליה יכול לסלקו ולמר אין יכול לסלקו וכן אין (ושל) והיוק ממור. ש'ם אין קום ארוכתיך משמע ש'ם: כותני ב' מהו כיון דא"ר ישמעאל בעל חוב הוא ווווי הוא רמסיק ליה מכור או דלמא מכרו מזיק דלרבי ישמעאל מכור כיון לרדיה כדהמריכן בשמעתה [א] ולרבי מקיבת אין מטר וכן שיבת מזיק או כיתש מזיק כדאמרים לקמן ומילי טובת דדריש בשור שנגח תרבעה וחמשה (קף עו:) בוה משלטין במותר חצי נוק כו' ארם בתם ותמ נמי איכא בינייהו אלא חד מינייהו נקס": איבא בינייהו - דלרבי ישמעאל אין קדוש ואם האמר ואמאי אין קדוש למאן דאמר בפרק כל שעה (ספחים דף ג:) למפרע הוא גובה וייל דלמאן דאמר למפרע הוא גובה ביינו היכא דגבאו לבפוף אבל הכא במותר נוק שלם ותם באדם משלם במותר חצי נוק ר' עקיבא קרום דבותפין אם נחרלה ניוק לבסוף לקבל המשוח ולא גבאו לרבי שמעאל אין קדום ומכל מקום לרבי עקיבא חצי ו אומר וק ר' עקיכא אף תם שחבל

מוכר מקום משלם במרתר נוק שלם : ת"ר או בן ינה או בת ינת כמשפם חזה יעשה לו כמשפם שור בשור כן פרשה זו תחילתה זכי ינת שור את איש מפרש בתם זאם שור את או מחור וכת להשור בת המוכר ב